PORTRET ÎN OGLINDĂ DIN CIOBURI DE POEME

„Timpul vieții noastre se măsoară cu clipa unică, primită în dar şi prea grabnic pieritoare”[1].

În 1992, *Scrisori(le) vieneze* erau darul din acest DAR, pe care autorul lor venea să ni-l facă, la rându-i, nouă, cititorilor Domniei Sale, împărtăşindu-ne generos dintr-un mănunchi de trăiri rememorate sub semnul „nostalgiei timpului regăsit”[2].

O categorie aparte de cititori dăruiți – cei pentru care autorul nu era un necunoscut – aveau să trăiască bucuria împlinirii unor aşteptări intelectuale (şi nu numai) ale filologilor timişoreni şi de aiurea, mulți dintre ei discipoli ai profesorului Ştefan Munteanu.

Toți aceştia, cunoscându-l pe dascălul şi pe omul de ştiință, un eminent şi împătimit cercetător al ştiinței limbii dar şi al meşteşugului artistic verbal, au nutrit, tăinuit sau manifest, dorința de a-l citi pe teoretician şi ca făuritor de literatură. Aceasta, în primul rând, în numele ideii pe care o vom reda sentențios, după modelul motto-urilor din *Scrisori(le) vieneze*, în formularea lui Vladimir Streinu: „Dacă poezia duce la ştiința versului, ştiința versului generează, de asemeni, poezie”[3].

La prima vedere, am putea considera că „împărtăşirea” evocărilor le-a adus acestor cititori doar beneficiul, deloc neglijabil, al unei îmbogățiri substanțiale în cunoaşterea omului Ştefan Munteanu, cu atât mai mult cu cât însuşi autorul, citându-l pe Octavian Paler, pe

---

[1] Ştefan Munteanu, *Scrisori vieneze*, Editura de Vest, Timişoara, 1992, p. 253.
[2] Ileana Oancea, *Despre noosferă. O construcție a memoriei*, Excelsior Art, Timişoara, 2005.
[3] Vladimir Streinu, *Versificația modernă*, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1966, p. 118.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)

care-l prețuia în chip deosebit, consideră că „Nu descoperim nimic într-o călătorie, dacă nu descoperim nimic în noi înşine” (p. 121).

Cât de sugestive ne apar, în acest sens, versurile lui Aron Cotruş pentru demersul autorului *Scrisorilor vieneze* şi, implicit, pentru ideea foloaselor împărtăşirii, în ce-l priveşte pe cititor!

> „O, plecările, plecările, plecările
> din toate porturile şi din toate gările
> pe toate mările, spre toate depărtările,
> spre toate țintele şi aşteptările,
> spre marginile lumilor şi ale gândului,
> spre marginile sufletului meu – flămândului!”[4]
> (*O, plecările, plecările...*)

Dar câştigul de care vorbeam nu e unicul pentru cei care îl cunoşteam pe autor. Scrisorile ne-au adus – în plan sentimental – o bucurie specială, legată de infirmarea – fără putință de tăgadă – a unei aparențe, anume impresia de distanță, de răceală, pe care le emană personalitatea reținută şi sobră a omului şi dascălului Ştefan Munteanu.

Sentimentalul reținut, discret, prin apartenența sa la tipul temperamental neexpansiv, dar şi, în plan profesional, la tipul clasic de creator logic şi echilibrat, adept al migalei (al „zăbavei tihnite”, p. 230), opus aceluia eruptiv şi, în consecință, inegal[5] a ridicat, prin *Scrisorile vieneze*, vălul acestei aparențe. În ciuda eforturilor de a-şi pune la adăpost emoțiile sub învelişuri expressive clasice, punându-le constant sub lupa luciditații, uneori necruțătoare[6], autorul a înclinat, discret, balanța în favoarea bagajului emoțional al călătoriilor sale prin amintiri. De aceea, suntem pe deplin recunoscători acelui ceas de grație când lingvistul şi-a schimbat stiloul, cu care aşternuse atâtea roade teoretice fascinante ale gândirii sale, cu pana scriitorului, încetând a mai plăti tribut exclusiv lumii conceptuale. Versurile lui

---

[4] *Antologia poeziei româneşti culte*, Teora, 1998, p. 237.
[5] Vezi adeziunea la modelul clasic, mărturisită în *Scrisori vieneze* (p. 272).
[6] „Încerc să fac din starea în care mă aflu obiect de analiză *rece*” (s. n.), *În loc de meditație*, p. 77.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)

Ion Barbu ar putea servi omagiului poetic pe care dorim să-l aducem Magistrului:

„Castelul tău de gheață l-am cunoscut, Gândire;
Sub tristele-i arcade mult timp am rătăcit,
De noi răsfrângeri dornic, dar nici o oglindire
În stinsele-i cristale ce-ascunzi, nu mi-a vorbit
Și-n acel fapt de seară, uitându-mă spre Nord
În ceasul când penumbra la orizon descreşte
Iar seara întârzie un somnolent acord,
Mi s-a părut că domnul de gheață se topește”[7]
(*Umanizare*)

„Topirea” va fi marcată în *Scrisori vieneze* de „con-topirea” sevelor izvorului meditativ, intelectual, înțeles ca sursă tematică de factură clasică, de largă întindere livrescă (timpul, libertatea, adevărul etc.) cu sevele lirice, izvorâte din „Casa inimii” autorului (beatitudinea inspirată de natură, prietenia, destinul, compasiunea etc.).

Iată un exemplu de vibrație lirică, aparținând primei scrisori vieneze:

„Mă simt cuprins de o stare binecuvântată de adâncă liniște, de ceva unic ce ține de sentimentul unui gen de beatitudine sui-generis, mai degrabă de abandonare, de anihilarea şi de absența aproape dureros de vie a oricărei legături senzoriale nemijlocite cu ceea ce e în jurul meu [...] E ceva ce vine parcă din adâncurile neştiute şi nesondate ale ființei mele, ceva care mă cheamă şi mă proiectează spre în afară, ca să mă aducă, purtat de un val care-şi caută țărmul, din nou spre mine. [...] Retrăiesc în aceste clipe, după mulți, foarte mulți ani, un miracol al reîntâlnirii cu ceea ce trăisem, adolescent fiind, într-o altă primăvară de pe alte meleaguri, atât de îndepărtate şi rămase atât de apropiate...”[8]

Stabilim, din nou, aici, o corespondență poetică funcționând în chip de ciob de oglindă concavă ce condensează[9], în cele patru versuri,

---

[7] *Antologia poeziei româneşti culte.*, p. 286.
[8] Ștefan Munteanu, *Primăvara la Viena, Scrisori vieneze, op. cit.*, p. 9-10.
[9] Corespondența răsfrânge, în acelaşi timp, o tuşă pregnantă din universul sufletesc al autorului.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)

vibrarea sufletească a autorului *Scrisorilor vieneze* în fața semnelor de primăvară din peisajul citadin vienez:

„Prinși în duhul înverzirii
prin grădini ne-nsuflețim
Pe măsura-naltă a firii
gândul ni-l desmărginim”[10]
(Lucian Blaga, *Focuri de primăvară*)

Drumul de la versurile poetului din Lancrăm la textul scrisorii din Viena este substanțial scurtat chiar de motto-ul acesteia: „Il y a des endroits et des heures où l'on est tellement seul qu'on voit le monde entier”, Jules Renard (p. 7).

Într-una din scrisori, Ştefan Munteanu ne mărturiseşte: „Valul neobosit al amintirii ne aduce frânturi din drumurile străbătute”[11]. Autorul a şlefuit şi asamblat fiecare frântură printr-o iscusită şi laborioasă muncă de construcție arhitectonică de factură clasică: a fixat cadrul, a trasat marginile, a ales – exemplar – motto-urile, a marcat riguros incipitul şi finalul fiecărei evocări. Frânturile de amintire au devenit astfel cărămizi ale noului edificiu care, deşi ridicat după un principiu creator şi organizator clasic, a fost numit de autor „Casa inimii”.[12] Aceasta deoarece Ştefan Munteanu ne-a arătat, în chip convingător, că sub fiecare frântură de amintire cristalizată, se ascunde, cu discreție, palpitând, o picătură din fluidul albiei sale sufleteşti. Am ales să potențăm această valoare prin juxtapunerea frânturilor de amintiri şi de poeme, de cristale şi de cioburi lirice.

Ne vom opri asupra unui sentiment desprins din „Casa inimii”: compasiunea, ale cărei profunzimi şi delicatețe sunt probate de însăşi etimologia cuvântului (sentiment puternic, împărtăşit). Am ales două amintiri evocate în două scrisori, reprezentând două texte distincte dar unite prin multiple fire, unele interne (identitate tematică; soluții complementare la nivelul mesajului), altele externe (contiguitate

[10] *Antologia poeziei româneşti culte*, p. 319.
[11] *Scrisori vieneze*, *op. cit.*, p. 265.
[12] *Scrisori vieneze*, *Întoarcere în timp*, p. 195.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)

paginală, titluri obținute prin frângerea unei coordonări, cu efect de suspensie dar şi, paradoxal, de legătură: *De la Vindobona la oameni din Țara de piatră / ... şi de dincolo de Călățele.*

Valul amintirilor scoate la lumină două întâlniri emoționante cu țărani ai locurilor: un spătar moț şi un tăietor de lemne din pădurile de lângă Vlădeasa, ambii „locatari" vechi ai „Casei inimii" autorului.

În evocarea întâlnirii din prima scrisoare cu un autentic exponent al „demnității în sărăcie" din „peisajul uman" al Țării Moților, autorul reproduce dialogul cu acesta, dialog menit să ilustreze, în convergență cu textul cugetării care-l însoțeşte, două proverbe latineşti antinomice: *Homo homini lupus* şi *Homo res sacra homini*. Reproducem, la rândune, acest dialog:

„– De unde vii, moşule?

Bătrînul a ridicat ochii spre mine, lăsîndu-mă să aştept o vreme răspunsul.

– De la Rîşculița, domnule, dacă ați auzit [...]

– Şi unde mergi?

– D-apoi la Cîmpeni.

– Cu marfă de vânzare?

– Iè, că mîine e bulci acolo.

– Şi cînd ai plecat de-acasă?

– D-apoi, înainte de răsăritul soarelui.

Era, dacă nu mă înşel, cam pe la patru după-amiază. Aşadar, bătrînul era pe drum de vreo douăsprezece ore.

– Da' cîți ani ai, moşule? continuu eu fără milă interogatoriul.

– Am împlinit şaptezeci şi unu de ziua lui Ilie proroc.

– Şi cu ce preț vrei să vinzi spetele astea? mă interesez eu.

– D-apoi, cum a umbla tîrgul.

– Dar dacă n-are „să umble" bine? insist eu.

– Dacă nu, m-oi întoarce acasă cu cele ce mi-or prisosi [...]

– Dar de ce n-ai luat cursa de la Brad, moşule? îl întreb îndulcind tonul ca să nu semene a reproş. Îmi răspunde cu un zîmbet ce aduce a nedumerire, vrînd parcă să spună: e aşa de greu de înțeles?

– Apoi, domnule dragă, cursa trebuie plătită. Biletul costă zece lei.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)

– Mai ai însă pînă la Cîmpeni o bucată de drum, adaug repede şi inutil, simțindu-mă căzut în încurcătură în fața răspunsului lui.

– Iè. Numa' că asta n-ar fi mare bai. Da' sînt ostenit şi o început să mă curme foamea.

– Şi nu ți-ai luat merinde de drum cu dumneata, aşa-i?

Întrebare nedelicată, recunosc de îndată, dar e prea tîrziu să mi-o pot lua îndărăt.

Răspunsul vine iarăşi după o pauză, monosilabic, interjecțional, abia auzit şi ambiguu:

– Ei...

Sînt nevoit să mă opresc aici şi să mărturisesc, cu jenă, sperînd să nu fiu înțeles greşit, că am scos din sacoşă cîte ceva [...] şi i-am oferit partenerului meu de dialog [...]

– Mulțam, domnule...

Aşadar, nici „să trăiți", nici „să vă dea Dumnezeu sănătate" etc., nimic din toate acestea, ci numai „mulțam, domnule..." Adică – scormonesc eu în subtext –: atitudinea mea vag „compasională" a privit-o cu detaşare, ca pe un fapt divers şi accidental" (p. 222-223).

La prima vedere, dialogul nu pare a purta semne ale unei stări emoționale din partea autorului. De altfel, acesta nu e deloc dispus să ne-o dezvăluie şi, cu atât mai puțin, în cazul în care ar face-o, să o îmbrace într-o formulare purtătoare de note patetice. Dimpotrivă, dialogul este „un interogatoriu fără milă", țăranul – „un simplu partener de dialog", unele întrebări sunt „nedelicate", la rigoare, decodabile contextual ca reproşuri.

Tortura inchizitorială ia sfârşit la momentul oferirii „îmbucăturii", gest purtător, fără echivoc, al semnului compasiunii.

În realitate, pe tot parcursul dialogului, cel mai „torturat" e autorul, aflat mereu în mare cumpănă în fața impresionantei „demnități în suferință" a interlocutorului său.

Frămîntarea sa, hrănită de o profundă compasiune, e zăgăzuită, din interior, de resortul temperamental pe care l-am definit anterior, iar din exterior, de platoşa demnității moțului. Perseverența în chestionarea acestuia este – credem noi – expresia neputinței autorului de a curma tirul întrebărilor, neputință hrănită tocmai de compasiunea sa crescândă.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)

De la dialog, se trece într-un registru meditativ, unde scena demnității care a produs tulburarea disimulată a autorului este prelucrată „la rece” pentru ca apoi, la acel moment de grație al „topirii” lăuntrice, emoția să răzbată într-un registru liric[13] de mare sensibilitate. Vocea de gheață a judecății critice încetează, făcând loc glasului (în surdină) al vibrației sufleteşti în fața demnității. Trecerea de la un registru la altul, adevărată schimbare de „ştafetă” discursivă, se săvârşeşte pe puntea lină a analogicului, garant statornic al echilibrării cumpenei afective[14].

„Ceea ce-mi stăruia în minte era demnitatea în sărăcie (cum să-i zic altfel?) a unui om care nu coboară nici în umilință din cauza condiției lui, nici nu se îndîrjeşte revoltîndu-se împotriva ei [...] această stare nu este un alt nume dat resemnării placide şi inconştiente, ci expresia unui anumit mod de a fi şi de a concepe existența ca ceva în sine, dincolo de pragul aşteptat al unor schimbări posibile şi în absența lor. *E ca şi cum navigînd pe apele oceanului ai şti că e de prisos să porunceşti furtunilor şi valurilor să te ocolească şi că singurul sprijin şi singura nădejde îți sînt pînzele, cîrma şi catargul cu care ai pornit de pe țărm.* [...]. Odată acceptată substanța tragismului, sensul lui se anulează, se neutralizează, intrînd în rîndul fenomenelor curente şi nebăgate în seamă[15], *aidoma rîului ce îşi mînă valurile înfruntînd stîncile, aidoma copacului ce se îndoaie sub vijelie, fără tentația de a-şi muta rădăcinile pentru a se pune la adăpost de primejdie* [...] Îmi stăruie în minte chipul bătrînului din Rîşculița, pe care l-am lăsat răstignit lîngă mănunchiul de spete *asemenea unei statui vii înscrise pe crestele dealurilor din spatele ei*” (p. 223).

---

[13] Am subliniat, în text, fragmentele în cauză.

[14] Considerăm comparația poetică, în raport cu alte imagini artistice (metafora, epitetul etc.), cea mai aptă cale de echilibrare (inclusiv afectivă) a celor două paliere ale analogicului în virtutea statutului său de figură „deschisă”, permițând un (posibil) lanț de adaosuri analogice, cu verigi generatoare de metafore, aşa cum ne-o arată primul paragraf poetic subliniat.

[15] Este important să observăm că, dacă la prima trecere de la un registru la altul, textele acestora au fost despărțite grafic (prin punct), la a doua trecere – o autentică alunecare – autorul le-a fuzionat (prin virgulă) într-un tot textual probând echilibrarea cumpenei.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)

Imaginea statuii vii a bătrânului moț, răstignit sub povara sorții la marginea drumului de țară, desprinsă din învelișul expresiv al emoției pe care suferința în demnitate i-a trezit-o autorului, se prelinge din comparația acestuia, ca dintr-o icoană aninată în „Casa inimii" şi vine să se aşeze pe „drumurile răstignite" între aceleaşi sate ale Țării Moților, evocate de Petru Anghel:

„Mersul desculț, pe jos, prin colb şi tină
Pe drumurile răstignite între sate,
Să-ți macini umbra-n liniştea divină
Ca într-o moară de eternitate.

Pe vreme rea, pe vreme bună, fără preget
cu tălpile crăpate-adînc, pînă la os,
să propovăduieşti, deget cu deget,
mersul desculț, apostolesc, pe jos."[16]
(*Călătoria*)

E important să observăm că, la Ştefan Munteanu, răstignitul rămâne în picioare, în poziția consacrată a demnității, în timp ce Petru Anghel îşi coboară osânditul de pe cruce, proiectându-l metonimic pe orizontala drumurilor încrucişate ale Golgotei sale existențiale. Rămasul în picioare, indiciu al perseverenței în demnitate, rămâne chezăşia unei şanse mult aşteptate: „... din sărăcia aceasta îndelung răbdată şi din suferința lui de prea multă vreme mută nu e de mirare că avea să coboare, odată şi odată, din munți, Horia..." (p. 224)

Horia va veni *să plătească* celor care nu s-au arătat a fi „frați" cu omul munților şi *să-l răsplătească* pe acesta pentru demnitatea păstrată în sărăcie şi suferință.

Sărăcia şi suferința țăranilor noştri, transfigurați prin actul creator în icoane şi statui, au sfârşit prin a deveni, pe aceeaşi cale artistică şi în aceeaşi viziune a eternizării lor valorice, exponate de muzeu:

---

[16] *Antologia poeziei românești culte*, p. 670. Ni se pare semnificativ faptul că poetul, fiu de țărani ardeleni din județul Alba, a străbătut şi evocat, în poeziile sale, aceleaşi itinerarii, geografice şi sufleteşti, din rememorările scrisorilor lui Ştefan Munteanu.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)

„Vizitatori,
Nu atingeți sărăcia și tristețea
Aflate-n muzeu.
Sunt exponate originale
Ieşite din mâna, din sufletul şi din rărunchii acestui popor.
Într-o clipă de încordare și spontaneitate
Care a durat
2000 de ani”[17]
(Marin Sorescu, *Muzeul Satului*)

Vom observa că, la Ştefan Munteanu, țăranii evocați, cu durerile lor înăbuşite în demnitate, şi-au găsit, în sălaşul sufletesc al „Casei inimii”, un loc depozitar mult mai cald decât acela al Muzeului Satului străjuit de Sorescu.

Vom încerca, în cele ce urmează, să argumentăm această comparație, din aceeaşi perspectivă a sondării asociative a universului afectiv al autorului *Scrisorilor vieneze*.

Observăm, mai întâi, delicatețea sorescianã față de țăranii suferinzi transfigurați metonimic în exponate. „Nu-i atingeți” devine echivalent cu „Nu le faceți rău!”. Transpus în contextul dialogului cu spătarul, verbul *a atinge*[18] şi-ar putea găsi următoarea conversie: „Nu interacționați cu țăranii noştri săraci şi suferinzi căci riscați să-i umiliți!” Din această perspectivă, teama lui Sorescu ar fi identică cu cea încercată de Ştefan Munteanu după fiecare întrebare lansată şi regretată pentru ireversibilitatea ei. Această perspectivă potențează frământarea disimulată a autorului şi luminează, în acelaşi timp, amestecul treptat al compasiunii cu revolta.

E interesant să remarcăm faptul că revolta disimulată („Cum e posibil ca țăranul să fie atât de sărac şi umilit?”), fuzionând cu sentimentul de compasiune, se îndreaptă, în cursul dialogului, chiar

[17] Marin Sorescu, *Muzeul Satului*, *Poeme*, Bucureşti, EPL, 1965.

[18] Un traducător în franceză al poemului ar alege, fără ezitare, verbul *effleurer*, verb cu „delicatețea încorporată” (a atinge cu o floare). Retraducând în română versiunea franceză, am obține: „Nu-i atingeți nici măcar cu o floare!” Transpusă în scena dialogului cu spătarul moț, varianta verbală în cauză şi-ar converti complementul instrumental (*cu o floare*) într-o metaforă conotând fiecare întrebare pusă moțului. Pe parcursul dialogului, floarea ar deveni, treptat, un spin, deopotrivă chinuitor pentru autor şi pentru eroul său.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)

spre victimă. Reflectând apoi „la rece” la semnificația menajării mândriei, Ștefan Munteanu ajunge la filosofia lui Sorescu (“Nu-i atingeți pe țărani!”) dar nu se va resemna ca acesta, ci îl va chema pe Horia, deoarece țăranul sorescian de înțelepciune mioritică nu i-a liniștit sufletul. Ba mai mult, de la Horia (cu care se termină prima scrisoare) autorul lansează puntea ce-l unește, deloc întâmplător, pe eroul munților cu Cioran, prezent în Motto-ul celei de-a doua scrisori. Evocarea debutează cu revolta lui Cioran, fuzionată și ea cu o compasiune adâncă: „... în mizerie te doare vidul de umanitate, regretul că oamenii nu schimbă esențial ceea ce este în putința lor de a schimba” (p. 225). Și dacă spătarul primei scrisori nu și-a găsit frați să-l înțeleagă și să-l mântuie de suferință, țăranul călător de lângă Călățele își va găsi prietenul la care visase de multă vreme în însingurarea și alienarea sa. Prin izbânda în cauză, Ștefan Munteanu ne atrage atenția că *se poate*, ba chiar trebuie perseverat pentru găsirea „capătului bun”, a „capătului de la care trebuie pornit” (p. 230).

În acest moment al formulării îndemnului, dobândim certitudinea că teoreticianul și analistul și-a pecetluit „topirea interioară”, îndemnul său dezvăluindu-l și pe acela lăuntric: „Încetați a mai fi reci!”

Din această perspectivă, Sorescu rămâne un resemnat, părând a le spune țăranilor lui: „Eu nu vă umilesc, ci vă aduc drept omagiu poezia mea despre îndurările voastre!”

Ștefan Munteanu nu s-a limitat la un simplu omagiu, ci a tranșat lupta dintre „cald” și „rece”, lupta cu sine, scoțând din muzeul sorescian exponatele și instalându-le în „Casa inimii” sale.

Pentru Ștefan Munteanu, muzeele și arhivele, aceste locuri depozitare consacrate, sunt prea sărace, prea seci, în comparație cu vatra caldă a amintirilor[19]: „Eu știu însă mai multe decât stă consemnat în documentele de arhivă ale defunctului imperiu. Le-am aflat din lădița de lemn a bunicii când nu au fost scrise în inimă, cum spune cronicarul. Le-am descoperit azi așezate, stratificate de multă vreme în mine” (p. 203).

„Sufletul oglinzii tremură de puritate ca un cristal limpede de gheață” spune poetul. Iar noi vom spune că sufletul amintirii tremură

[19] La Ion Pillat, comoara amintirilor se regăsește în metafora „cămării de fructe”, după cum Ștefan Munteanu ne amintește că, la cronicar, ea sălășluia în „lăcrița” bunicii.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)

şi palpită în inima caldă a autorului (dar şi a cititorului) *Scrisorilor vieneze*.

Şi dacă, pe toată întinderea încercării noastre portretistice, am chemat în ajutor cioburi de poeme, în chip miraculos, Ion Pillat ne-a întins, binecuvântându-ne, parcă, febrila căutare a acestora, o oglindă intactă, neştirbită, în apele căreia am descoperit, cu emoție, portretul întreg al profesorului nostru:

Menire[20]
Au spus că-i rece, şi n-au bănuit
Ce patimă îi clocotea în vine
Au spus că nu-i adînc, şi n-au simțit
Genunile ce dorm sub limpezime

Un răsfățat al soartei l-au ținut
Cînd încordat şi dur şi-a dus destinul
Stăpîn pe fericire l-au crezut
Cînd pe furtuni şi-a aşezat seninul

E doar un om, şi-a suferit şi el,
Dar n-a vrut plîns şi bocet de muiere,
Să fii sortit *desăvîrşirii*-i greu: (s. n.)
O cumpănă în zile de durere.

PORTRAIT IN THE MIRROR FROM POEM SHIVERS
(Abstract)

Key-words: *literature, memoirism, stylistics of the text*

The author aims at portraying the man and linguist Ștefan Munteanu as creator of literature. She starts from the volume of memoirs Scrisori vieneze (Viennese Letters) published by Ștefan Munteanu in 1992. Perceived by many as a severe and monochord teacher, Ștefan Munteanu reveals himself to the author as having an extremely warm and expressive "house of heart" . The portrait shaped by the author is constructed with quotes from different poems written by famous Romanian and foreign poets.

AURELIA TURCU

Articol reprodus din „Philologica Banatica” 2010, nr. 1, cu acordul autoarei.

[20] Ion Pillat, *Poezii*, Bucureşti, Editura pentru literatură, 1982, p. 267.

BDD-A32102 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:41 UTC)